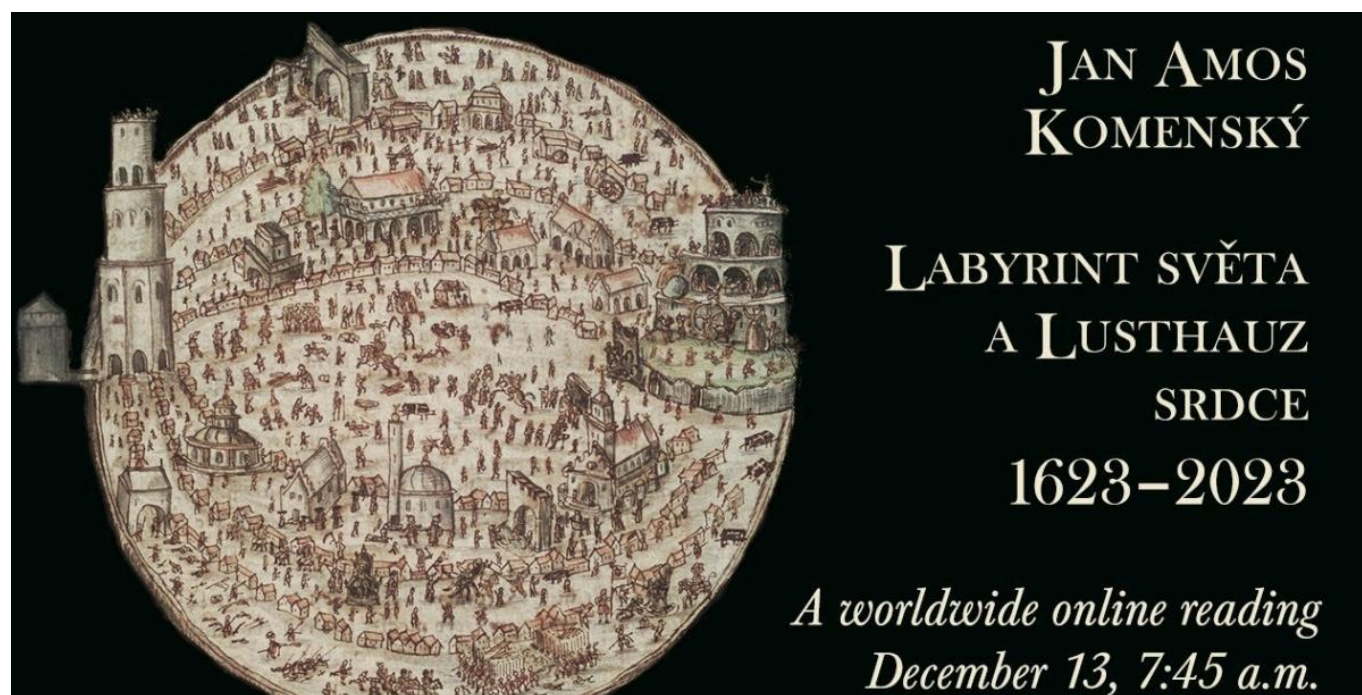

400 éves Comenius legismertebb pedagógiai műve

2023/12/12

A világ útvesztője és a szív paradicsoma tizenhét nyelven lesz hallható – magyarul a nemzeti könyvtár munkatársa olvas fel részleteket.

[1]

Jan Amos Komenský, latinus alakban Johannes Amos Comenius pedagógiai művei a mai napig meghatározzák a neveléstudományt, ezért illette őt az utókor a „nemzetek tanítója” címmel. Bölcséleti művei közül legismertebb ***A világ útvesztője és a szív paradicsoma***, amely 1805 óta magyarul is [olvasható](#) [2]. Az idősebb Karel z Žerotínának szóló ajánlás tanúsága szerint ezt a könyvét 400 évvel ezelőtt december 13-án zárta le.

A régi cseh irodalom kiemelkedő alkotása ez a mű, amely a mai kor emberéhez is szól. A Cseh Tudományos Akadémia komenológiai intézete a kézirat lezárásának 400. évfordulójára **a könyv felolvasásával emlékezik.**

400 éves Comenius legismertebb pedagógiai műve

A különféle fejezeteket más-más intézményből, országból, **tizenhét nyelven** olvassák fel. Magyarul a 30. (*A Vándort megvádolják Bölcsesség Palotájában*) és a 42. (*A bensőleg keresztények világossága*) fejezetet hallhatjuk.

A 30. fejezetet **munkatársunk, Kovács Eszter olvassa fel**, Rimány István fordításában (13.32–13.46) [3].

Az esemény [ezen a linken követhető.](#) [1]

A közvetítés időpontja: **2023. december 13.** 8.00–17.00

[4]A

szerző ekkor élete legnehezebb korszakát élte. Az 1618-as rendi felkelés 1620. november 8-án a cseh rendek megsemmisítő vereségével ért véget a Prága melletti Fehérhegynél. A következő években II. Ferdinánd a felkelésre hivatkozva fokozatosan megvonta a protestánsok szabad vallásgyakorlathoz való jogait, míg 1627-ben a Megújított Tartományi Rendtartás kimondta, hogy Csehországban egyedül a katolikus az engedélyezett vallás. Bár hivatalosan csak az 1627–28-as törvények kötelezték őket a vallásváltásra vagy emigrációra, a fehérhegyi csata után rögtön elkezdődött a protestánsok menekülése Csehországból és Morvaországból. Komenský a cseh testvérek egyházhoz tartozott, később annak utolsó püspöke lett. Megélte és előre látta egyháza szétszórását, majd eltűnését. A felkelés alatt elveszítette vagyonát, házát, könyvtárát, kéziratok munkái nagyrészt megsemmisültek. Felesége és gyermekei a háború alatti pestisjárvány áldozatai lettek. Miután mindent elveszített, 1628-ban hazáját is el kellett hagynia, ahová már nem is térhetett vissza.

A világ útvesztője és a szív paradicsoma elmékedéseiben Comenius saját alapvető tapasztalatát fogalmazza meg: itt, a földön nincs semmi, ami állandó lenne, biztonságot és igazi, mély boldogságot adna. Minden öröm csalóka, mulandó, és nem képes betölteni az ember vágyait. A történet egy vízió, tele allegóriákkal, képekkel, mégis az emberi lélek leghétköznapibb tapasztalatairól szól, a világ tökéletlenségéről, hamisságáról és az emberi vakságról. Főszereplője a Vándor, aki útnak indul megismerni a világot, vele tart két kísérője, Mindenleső Fürgeláb, aki a kíváncsiság kantárjával hajtja, és Bódulat, aki egy olyan szemüveget tesz az orrára, amely eltorzítja a valóságot, mert lencséjét a „látszat” üvegéből, keretét a „szokás” szarujából készítették. Bódulat azonban ferdén teszi a szemére a szemüveget, ezért felette elnézve a maguk valójában láthatja a világ dolgait. Így szembesül azzal, hogy mindaz, ami itt, a földön rendkívül értékesnek tűnik, például a tudás, a hírnév, a siker, a családi boldogság vagy a világi örömök, valójában rövid ideig tartó hiábavalóság. Az értük való erőfeszítések ezért nevetségesnek bizonyulnak. A világ királynője, akit hívei Bölcsességnek neveznek, valójában Hívság névre hallgat, és bár fátylai alatt vonzónak tűnik, leleplezve rút és esendő. A Vándor végül Jézusnál találja meg az igazi boldogságot, akit nem a világban, hanem a saját szívében lel meg.

2023/12/13 - 14:01

Forrás webcím: <https://oszk.hu/hirek/400-eves-comenius-legismertebb-pedagogiai-muve>

Hivatkozások:

- [1] https://www.youtube.com/watch?v=Aks_WPZPI34
- [2] <https://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/3126014>
- [3] <http://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/3750075>
- [4] <https://dka.oszk.hu/html/kepoldal/index.phtml?id=35700>
- [5] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>